

Varsinais-Suomen maakunnallinen ilmastovastuujasto

25.11.2025

Muistio

Paikalla: Pekka Salminen (pj.), Heidi Saaristo-Levin, Susanna Puottula, Krista Ahonen, Nina Myllykoski, Marika Karulinna, Olavi Suominen, Tero Siitonen, Pekka Heikkinen, Taija Jussila, Mari Ruohomäki, Leena Setälä, Timo Helenius, Jussi Ylinen, Meri-Tuulia Hurri, Juha Kaskinen, Piia Leinonen, Miika Meretoja, Marcus Pellas, Hanna Kiiskilä, Jussi Somerpalo, Liisa Harjula ja Riikka Leskinen (siht.)

Vierailijat: Otto Lappalainen, Olli Haapanen

1. Kokouksen avaus, asialistan hyväksyminen ja puheenjohtajan avaussanat

Kokous avattiin klo 13:00. Hyväksyttiin asialista.

2. Ilmastovastuujaston tehtävät ja uudistunut kokoonpano

Jaoston kokoonpano uudistunut, joten otettiin esittelytymiskierros, missä kukin edustaja kertoi oman organisaationsa ilmastotyöstä. Puheenjohtaja esitteli jaoston tehtävät ja tarkoituksen.

3. Katsaus ilmastopolitiikan ajankohtaisiin

Riikka Leskinen esitti katsauksen ilmastopolitiikan ajankohtaisiin. (esitys liitteenä) Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman skenaarioiden mukaan hiilineutraaliutta vuoteen 2035 on hyvin vaikeaa saavuttaa nykytoimin. Tavoitteet on asetettu Suomen ja EU:n ilmastolaeissa ja niille on myös elinkeinoelämän ja kansalaisten tuki ilmastotavoitteille on tutkimusten mukaan vahva, joten lisätoimia tarvitaan. Suurimmat epävarmuudet liittyvät maankäyttösektorin nielujen kehitykseen, teknisten hiilinielujen investointien ja infrastruktuurin toteutumiseen ja fossiilisista irtautumisen nopeuteen.

Varsinais-Suomessa on viimeisen viiden vuoden aikana hyväksytty tai päivitetty ilmastosuunnitelma 20 kunnassa ja yhteistyö on aktiivista. Suunnitelmassa on aiempaa vahvemmin mukana metsiin, maatalouteen, luontoon ja Saaristomereen liittyviä toimia. Varsinais-Suomen päästöt ovat vähentyneet vuosien 2005-2023 välillä 43%, mikä on selvästi enemmän, kuin Suomessa keskimäärin. Maakunnallinen ilmastotiekartta kokoaa yhteen tavoitteet ja toimet kohti hiilineutraalia Varsinais-Suomea 2035.

Keskustelussa nostettiin esille kuntatalouden haastava tilanne ja se, että ilmastotoimet tärkeää kytkeä kuntataloutta parantaviin toimiin. Esim. kiinteistöjä on kehitettävä, kun monella alueella muuttotappiota. Liikkumisen ja kuljetusten päästöt merkittävä haaste. Esimerkiksi sote-sektorin hiilijalanjäljestä merkittävä osa tulee liikkumisesta ja kuljetuksista. Sähköiset palvelut yksi ratkaisu, mutta yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueiden kesken tärkeää. Tavaraliikenteen osalta jakeluinfran puutteet keskeinen asia. Kuntien rooli on keskeinen. Uudella sähköteknologialla voidaan saada ajoneuvojen painosta pois, mutta investointisuunnitelmien toteutumiseksi jakeluasemia saatava kattavammin.

Keskkipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman toimilla liikenteen ilmastopäästöt nousevat (esim. sekoitevelvoitteen muutoksista johtuen) eivätkä laske, kuten pitäisi. Alueiden rooli siis tärkeä tavoitteiden saavuttamisessa, mutta vaikeaa ilman valtion ohjausta.

Keskustelua herätti myös maatalouden päästöt. Peltöjen päästöt olisi tärkeää saada paremman tarkastelun piiriin, miten vesistöihin rajautuvien peltöjen osalta saadaan tietoa siitä, mitä toimia on tehty.

Todettiin myös, että maakunnallisia hiilitaseita olisi tärkeää seurata. Varsinais-Suomi näyttää linjassa muun maan kanssa: Metsät päästölähteinä, metsien kasvu mitätöity muiden sektoreiden päästövähennyksenä. Metsäbioalalla on työpaikat vähentyneet vaikka puun käyttö lisääntynyt. Maankäyttösektori ja metsäsektori nivoutuvat toisiinsa.

4. Ilmastomuutoksen riskien arviointi:

Otto Lappalainen esitteli alustavia ilmastoriskiarvioiden tuloksia. (Esitys liitteenä)

Ilmastomuutokseen sopeutumisella tarkoitetaan toimia, joilla yhteiskunnassa varaudutaan ilmastomuutoksesta johtuviin kielteisiin vaikutuksiin aktiivisesti ja ennakoidusti. CLIVAS-hankkeen tavoitteena on tuottaa paikallisille toimijoille paikallisiin olosuhteisiin soveltuvaa tietoa ja ymmärrystä ilmastomuutoksen mukanaan tuomista sääriskeistä sekä niihin varautumisesta tietoon perustuvan ja sopeutumistoimia tukevan päätöksenteon mahdollistamiseksi.

Hankkeen puitteissa tehtävissä riskiarvioissa erityisesti maatalouden kuivuuteen sekä rankkasateisiin, jotka tunnistettiin vakavuuden, toimien kiireellisyyden, olemassa olevan tiedon sekä riskiarviointien hyödyllisyyden perusteella keskeisimmiksi riskeiksi Varsinais-Suomessa. Myös joki- ja merivesitulvat, myrskytuulet, helteet ja maastopalot tunnistettiin maakunnassa olennaisiksi ilmastoriskeiksi.

Varsinais-Suomi on kuivuuden osalta erityinen riskialue, sillä vedenkäyttö on suurta suhteessa käytössä olevaan vesimäärään. Kuivuus aiheuttaa kuitenkin jo nyt lähes vuosittaisia satomenetyksiä ja sitä kautta taloudellisia tappioita viljelijöille. Samalla Varsinais-Suomen osalta sadannan on arvioitu kasvavan käytetyistä skenaarioista riippuen n. 6-10% vuoteen 2100 mennessä. Myös äärimmäisten rankkasateiden voimakkuuksien ennakoita kasvavan luodon haasteita vesienhallinnalle. Ilmastomuutoksen muut vaikutukset pahentavat rankkasateiden aiheuttamia tuhoja.

[Riskiarvioista kirjoitettu kattavampi raportti luettavissa Valonien verkkosivuilta tämän linkin takaa](#)

Keskustelussa nousi esille sopeutumisen työn hajautuminen eri organisaatioissa. Isoillakaan organisaatioilla ei välttämättä ole yhtenäistä sopeutumisen politiikkaa, kun eri ihmiset vastaavat mm. kiinteistöihin, infraan tai ihmisiin kohdentuvista vaikutuksista.

On tarkoituksena tavoittaa eri sidosryhmiä. Esim. Maa- ja metsätalouden osalta tavataan sekä eturyhmiä, että maanomistajia. Hyödynnetään olemassa olevia verkostoja sekä muita hankkeita. Todettiin että maatalouden osalta tärkeää on kääntää katse maaperään. Kun maan rakenne on kunnossa, hyvä maaperä varastoi vettä. Peltöjen vesitalouden kehittämiseen on erilaisia ratkaisuja, esim. viivytysaltaat. Tuorlan vesistöpolkuun kannattaa kaikkien tutustua, sillä siellä on useita keinoja esitelty.

5. Varsinais-Suomen ilmastotiekartan päivittäminen vuoden 2026 aikana:

Katsaus suunnitelmiin sekä käydään aiheesta lähete keskustelua.

Ilmastotiekartta valmisteltiin vuosina 2020-2023 vaiheittain tarkastellen eri sektoreiden päästöjä ja toimia. [Varsinais-Suomen ilmastotiekartta 2030 | Ympäristö NYT](#)

Ilmastotiekartta päivitetään seuravaan vuoden aikana. Sitä täydennetään sopeutumisen tavoitteilla ja toimilla ja lisäksi aiemmin julkaistut osiot päivitetään. Päivitys tehdään yhteistyössä sidosryhmien ja keskeisten verkostojen kautta ja niihin liittyen myös ehdotukset ovat tervetulleita.

6. Jäsenten muut tiedoksi tuotavat asiat sekä seuraava kokous

Tuotiin esille Kauppakamarin jäsenyrityksilleen toteuttama ilmastokysely, jossa selvitettiin näkemyksiä ilmastotoimista. Tärkein syy yritysten ilmastotoimille on vastuullisuus sekä yritysasiakkaiden asettamat vaatimukset. Yksi keskeinen huomio kyselyn tuloksissa oli, että EU:n kestävyysääntelyn keventämisellä ei arvioida olevan suuria muutoksia yritysten ilmastotoimille.

Seuraavan kokouksen ajankohdaksi sovittiin 24.2. klo 13-15.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:00.